

Školení pro účetní

**INFORMACE K NOVELE
ZÁKONA O DPH
PLATNÉ OD 1.1.2024**

Informace k novele zákona o DPH platné od 1.1.2024

Nové sazby DPH

Druh sazby	Výše sazby
základní sazba DPH	21 %
snížená sazba DPH	12 %
osvobozená plnění	0 %
plnění, která nejsou předmětem daně	-

Jak bude vypadat přeřazení některých komodit?

Sazba DPH 21 %	Sazba DPH 12 %
dodání nealkoholických nápojů (až na výjimky)	dodání potravin
točené pivo	podávání vody točené z kohoutku, mléko a tekuté výrobky z mléka, rostlinné alternativy mléka, mléčné koktejly
služby jako kadeřnictví, holičství	příležitostná autobusová doprava (přeprava osob)
palivové dřevo	podávání jídel v restauraci (bez ohledu na to, jestli je podáváno v restauraci nebo s sebou)
prodej řezaných květin	prodej květin v květináči
služby autorů a umělců	prodej novin, časopisů (tištěných i elektronických)
služby sběru, přepravy a skladování komunálního odpadu	provoz lyžařských svahů
služby opravy obuvi, kožených výrobků	léky a farmaceutické výrobky
služby opravy kol	dětské sedačky do automobilů
služby úklidové	vstupenky do divadel, kin, ZOO, bazénů, posiloven apod.

✓ **Knihy a podobný sortiment – 0 % DPH:**

Dodání/prodej knih, vč. elektronických, obrázkové knihy, předlohy ke kreslení, omalovánky, brožury, hudebniny nebo kartografické výrobky (pokud se jedná o zboží uvedené v příslušném kódu nomenklatury celního sazebníku) budou osvobozeny od DPH s nárokem na odpočet DPH.

✓ **Příloha č. 2 a 3 zákona o DPH:**

Pro uplatnění správné sazby DPH jsou zásadní především přílohy č. 2 a 3 zákona o DPH, kde je výčet všech služeb, u kterých se uplatňuje snížená sazba DPH 12 % a výčet dodání zboží, u jehož

dodání se uplatňuje snížená sazba DPH 12 %. Služby nebo zboží v těchto přílohách neuvedené podléhají základní sazbě DPH 21 %.

✓ **Osvobozená plnění:**

- **s nárokem na odpočet daně** – uvádějí se do řádku 26 nebo dalších příslušných řádků (20 – 25) daňového přiznání k DPH,
- **bez nároku na odpočet daně** – uvádějí se v daňovém přiznání do řádku 50 a používá se k takovým plněním tzv. krátcí koeficient.

Zásadní změny u bytových a rodinných domů

Definice bytového a rodinného domu pro uplatňování snížené sazby DPH:

Podstatnou změnou, která bude mít vliv na sazbu DPH, bude také definice bytového a rodinného domu. Doposud definice nemovitostí vycházely z katastrálních předpisů. Nově budeme mít v zákoně o DPH definice uvedené ve stavebním zákoně.

Původní znění §48 odst. 2 ZDPH	Nové znění §48 odst. 2 ZDPH od 1.1.2024
stavba bytového domu podle právních předpisů upravujících katastr nemovitostí	stavba bytového domu podle stavebního zákona
stavba rodinného domu podle právních předpisů upravujících katastr nemovitostí	stavba rodinného domu podle stavebního zákona

Jaký je tedy dopad uvedené změny?

Stávající definice vychází z katastrální vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území. Zde je stavba definována následovně:

- **bytový dům**, ve kterém více než polovina podlahové plochy odpovídá požadavkům na trvalé bydlení a je k tomuto účelu určena,
- **rodinný dům**, ve kterém více než polovina podlahové plochy odpovídá požadavkům na trvalé rodinné bydlení a je k tomuto účelu určena; rodinný dům může mít nejvýše tři samostatné byty, nejvýše dvě nadzemní a jedno podzemní podlaží a podkroví.

Nová definice stavby pro bydlení vychází z § 13 katastrálního zákona:

- **bytovým domem** se rozumí stavba pro bydlení, ve které více než polovina podlahové plochy slouží bydlení,
- **rodinným domem** se rozumí stavba pro bydlení, ve které více než polovina podlahové plochy slouží bydlení a která má nejvýše 3 samostatné byty, nejvýše dvě nadzemní a jedno podzemní podlaží a podkroví, nebo třetí nadzemní podlaží ustoupené od vnějšího líce obvodové stěny budovy orientované k uliční čáře alespoň o dva metry.

Odpověď, jak to bude se sazbami po 1.1.2024 nám dávají přechodná ustanovení novely k DPH:

- na poskytnutí stavebních a montážních prací prováděných **NA DOKONČENÉM** rodinném domě (§48 odst./b ZDPH) nebo na rodinném domě pro sociální bydlení (§48 odst.5/b ZDPH), které byly **ZAPOČATY** před 1.1.2024, se budou po dobu následujících 2 let, tj. do 30.6.2025, uplatní **PRVNÍ SNÍŽENÁ SAZBA DANĚ 15 %**. (u RD, které po 1.1.2024 nebudou splňovat výše uvedené

definice se ještě do 30.6.2025 uplatní 15 % DPH (postaru) a od 1.7.2025 už nově základní sazba DPH = 21 %),

- obdobně jako v předchozím bodě se postupuje u **POSKYTNUTÝCH STAVEBNÍCH NEBO MONTÁŽNÍCH PRACÍ spojených S VÝSTAVBOU STAVBY PRO SOCIÁLNÍ BYDLENÍ**, pokud se jedná o rodinných dům pro sociální bydlení (§48 odst.5/b ZDPH),
- stejným způsobem se pohlíží na stavební nebo montážní práce, kterými se stavba nebo prostor mění na stavbu pro sociální bydlení, pokud se jedná o rodinný dům (§48 odst.5/b ZDPH), které **BYLY ZAPOČATY PŘEDE DNEM NABYTÍ ÚČINNOSTI** tohoto zákona po dobu dvou let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona **uplatní první snížená sazba daně**.

Důvodová zpráva, ve které předkladatel novely (Vláda ČR) odůvodnila **změnu a zapracování dvouletého přechodného období**:

„Věcnou změnou související s přijetím nového stavebního zákona je změna vymezení rodinného domu, ke které dojde v návaznosti na zaváděnou definici rodinného domu v novém stavebním zákoně.

Zejména z důvodu, aby v souvislosti s touto změnou nedošlo k okamžitým změnám sazby daně při poskytování stavebních nebo montážních prací spojených s již probíhající výstavbou a při dodání rodinných domů, které jsou pro účely DPH považovány za stavbu pro sociální bydlení a při poskytování stavebních nebo montážních prací u již probíhajících oprav a jiných stavebních úprav prováděných na dokončených rodinných domech (považovaných pro účely DPH za stavbu pro bydlení nebo pro sociální bydlení), je podle zákona o DPH v přechodných ustanoveních zapracováno dvouleté přechodné období, ve kterém budou rodinné domy, které již nesplní definici rodinného domu podle nové úpravy, považovány pro účely snížené sazby daně za rodinné domy navzdory tomu, že tuto definici nenaplní.“

Omezení odpočtu u osobních automobilů

Stejně jako u změn v daních z příjmů se i u DPH projeví omezení restrikce u dražších osobních automobilů. Od 1. 1. 2024 bude zakázáno uplatnit při pořízení vybraných osobních automobilů vyšší DPH než 420 000 Kč (odpovídá základu daně 2 000 000 Kč). Úprava v § 72 odst. 3 a 4 ZDPH a v novém § 77a ZDPH počítá s nemožností uplatnit DPH nad tento limit i v případech pozdějších technických zhodnocení (do limitu se bude počítat pořizovací cena včetně všech TZ).

Změny ve formulářích – kontrolní hlášení a daňové přiznání k DPH

V souvislosti s připravovanou novelou zákona o DPH dojde k menším úpravám elektronického formuláře kontrolního hlášení a daňového přiznání k DPH, týkajícím se zejména popisů vybraných položek těchto formulářů. Tyto úpravy budou předmětem aktualizace vyhlášky 457/2020 Sb., o formulářových podáních pro daň z přidané hodnoty, která bude zveřejněna ve Sbírce zákonů po přijetí novely zákona o DPH.

✓ **Kontrolní hlášení:**

- ve formuláři nadále zůstanou pole pro tři sazby DPH, a to jak z důvodu možného uplatnění nároku na odpočet daně v zákonné tříleté lhůtě, vykazování oprav základu daně a výše daně, tak i například z důvodu možného podání kontrolního hlášení a následného kontrolního hlášení za období před novelou zákona o DPH účinnou od roku 2024,

- položky „Základ daně 1 a Daň 1“ budou nadále určeny pro základní sazbu daně,
- položky „Základ daně 2 a Daň 2“ budou určeny pro sníženou sazbu DPH platnou od 1. 1. 2024 (12 %). Dále zde budou vykazována plnění s datem povinnosti přiznat daň do 31. 12. 2023, u kterých byla uplatněna první snížená sazba DPH (15 %), a to včetně oprav základu daně a výše daně, které se k ní vztahují,
- položky „Základ daně 3 a Daň 3“ se vyplní v případě plnění s datem povinnosti přiznat daň do 31. 12. 2023, u kterých byla uplatněna druhá snížená sazba DPH platná do 31. 12. 2023 (10 %), včetně pozdějších souvisejících oprav základu daně a výše daně.

✓ **Daňové přiznání k DPH:**

- změny vyvolané konsolidačním balíčkem nemají zásadní dopad ani do formuláře daňového přiznání k DPH. U formuláře daňového přiznání k DPH se upraví pouze popisy u vybraných položek (řádků) formuláře a spolu s tím i příslušné pokyny k jeho vyplnění. Samotné položky formuláře daňového přiznání k DPH zůstanou beze změny.

Nové verze struktury XML elektronického formuláře kontrolního hlášení a daňového přiznání k DPH pro rok 2024 budou veřejnosti k dispozici na portálu „MOJE daně“ (www.mojedane.cz) a na technické podpoře aplikací daňového portálu ([Technická podpora aplikací portálu MOJE daně - Finanční správa \(mfcr.cz\)](http://Technická podpora aplikací portálu MOJE daně - Finanční správa (mfcr.cz))) – v závislosti na procesu schválení a účinnosti novely zákona o DPH v rámci konsolidačního balíčku.